

С. В. Антощук
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри відкритих освітніх систем та ІКТ,
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України
м. Київ

РЕСУРСИ ГЛОБАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ ЯК ДЖЕРЕЛО НЕПЕРЕРВНОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Основними викликами сьогодення є активне запровадження та використання передових інформаційно-комунікаційних технологій для планування й організації освітньої та професійної діяльності керівників, науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів освіти.

У Нідерландах на підставі багаторічних досліджень проблем інтеграції ІКТ в освіту фахівцями фонду Kennisnet було запропоновано так звану модель «Баланс чотирьох» (“Four-in-Balance”). Послідовна та збалансована модель, що складалася з чотирьох компонентів: педагогічний підхід, спеціальні знання, цифрові навчальні матеріали та інфраструктура ІКТ [3]. Збалансована взаємодія цих компонентів та реалізація на практиці такої моделі, на думку фахівців, забезпечить ефективне та раціональне впровадження ІКТ в освітній процес та створення інформаційно-освітнього середовища закладу освіти. Що успішно підтверджено роками практичного запровадження моделі.

У такій моделі педагогічний підхід обирається закладом освіти, який визначає мету, цілі та шляхи їх досягнення. Також в цьому компоненті розкривається зміст навчальних матеріалів та розкривається роль вчителів, учнів та адміністрації. Наступний компонент моделі «спеціальні знання» – це ІК-компетентності вчителів, що дає можливість досягти освітніх цілей. Він включає не лише ІК-навички, а й уміння використовувати ці навички для реалізації педагогічних завдань. Цифрові навчальні матеріали – це весь

цифровий освітній контент, формальний (підготовлений спеціально для освітніх цілей, наприклад, навчальні комп'ютерні програми) та неформальний. Інфраструктура ІКТ включає та забезпечує якість і доступність комп'ютерів, мереж, інтернет-з'єднань, їх підтримку, обслуговування тощо. А учасники освітнього процесу забезпечують координацію (збалансування) всіх чотирьох компонентів, і компетентному вчителю у цьому процесі належить вирішальна роль [2].

Експерти фонду Kennisnet проводячи регулярні дослідження використання ІКТ в освіті дійшли висновку, що на сучасному етапі у процесі навчання є певні переваги. У початковій школі зростає мотивація, покращуються результати навчання, процес навчання стає більш ефективним; а у середній школі серед переваг визначено: збереження часу, що можливе завдяки автоматизації певних навчальних завдань, багаторазовому використанню даних та відомостей; підвищення прозорості і відкритості навчання, що сприяє усвідомленню продуктивності, ефективності навчання учнів, викладачів, керівників і власне навчальних закладів з використанням ІКТ; зростання рівня професіоналізму педагогів. Отже, ІК-компетентний вчитель володіє знаннями і навичками в поєднанні з професійним ставленням до ІТ, що передбачає зацікавленість і готовність до навчання протягом усього життя. відкрита складова інформаційної інфраструктури університету, робота на базі якої повністю вільна та прозора як для студентів так і для викладачів й адміністрації [1].

Відповідно створюється глобальне інформаційне суспільство та зростає роль підготовки для різних галузей науки та виробництва висококваліфікованих фахівців, що здатні генерувати інновації та ідеї, спроможні вирішувати особисті та професійні завдання в умовах інтенсивного розвитку високих технологій і, як результат, здатних до продуктивної діяльності в цьому суспільстві [4]. Для того щоб не залишитися на узбіччі європейської освітньої спільноти та забезпечити просування євро інтеграційних процесів в освітній галузі, потрібно оперативно та планомірно реформувати систему освіти в Україні.

Отже, сьогодні в Україні освітяни відчувають гостру потребу розширення і

поглиблення власної інформаційно-цифрової компетентності, вміння застосовувати інноваційні методи викладання та різні форми інтегрованого навчання, набуття навичок створення освітнього середовища, здатність оцінити власну практику в контексті освітніх новацій, здійснення моніторингу розвитку учнів, використовуючи при цьому сучасні інформаційно-комунікаційні технології, інноваційні освітні сервіси та ресурси глобальної мережі. Чимало кроків зроблено в системі вищої та післядипломної освіти щодо впровадження та використання новітніх інформаційних технологій та освітніх технологій. Саме на підвищення інформаційно-цифрової компетентності педагогів спрямована ініціатива Концепції нової української школи. Але технології не стоять на місці та спонукають рухатись і розвиватись, застосовувати нові та вдосконалювати використання вже знайомих програмних продуктів.

Сьогодні ми будемо намагатися зробити огляд цікавих освітніх ресурсів для молодшої та середньої школи. Серед всього розмаїття хочу зупинитися на таких:

<https://abetkaland.in.ua>

Освітній проект для батьків, вихователів, вчителів початкових класів, вчителів-предметників і присвячений навчанню маленьких розумників на рівні дошкільної, початкової та середньої освіти.

<https://naurok.com.ua>

Освітній проект «На Урок» що має на меті допомогти вчителям відчувати власну значимість, адже кожен педагог у рамках проекту зможе оприлюднити власні професійні доробки або ж використати напрацювання колег. Вчителі, батьки та учні можуть знайти на порталі максимальну кількість корисних теоретичних та практичних матеріалів для школи.

<http://rebus1.com>

Сайт, де представлена добірка найрізноманітніших ребусів з відповідями для дітей і дорослих. Ресурс оцінять шанувальники головоломок, логічних ігор та загадок. До того ж, цей сайт надає можливість створювати ребуси он-лайн.

<https://reshi-pishi.ru>

Сайт містить цікаві завдання для дітей молодшого та середнього шкільного віку. На його сторінках зібрано понад 3000 завдань різного рівня складності. Кожна задача представляє собою захоплюючий квест, проходячи який, діти отримують знання й навички, що є затребуваними у реальному житті. Використання завдань такого формату особливо актуальне в умовах впровадження нового освітнього стандарту згідно НУШ.

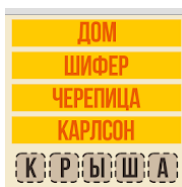
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.uaplay.slovazislova>

Пізнавальна гра-головоломка, що стимулює розвиток логічного мислення та сприяє розширенню словникового запасу з української мови, а ще й з можливістю переглядати значення слів. Система підказок, нарахування монет за проведений у грі час – все це дасть можливість вийти з критичної ситуації та продовжити розвиватись граючи.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.uaplay.slovaziznach>

Чудова гра-головоломка, що розвиває словниковий запас українською. Маючи значення із тлумачних словників, необхідно відгадати приховані слова. Також є можливість порівнювати свої успіхи з іншими гравцями.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.almondstudio.wordbyword>

Цікава гра з відгадування слів за словами-асоціаціями, що сприяє розвитку кмітливості.

<http://zagadki.org.ua>

«Загадки для кмітливих» – розважальний сайт для тренування системного мислення. Призначений для дітей та дорослих, які захоплюються загадками, ілюзіями, ребусами та головоломками. На ресурсі представлено безліч корисних різнопланових матеріалів.

<http://chudo-udo.com>

Дитячий портал Чудо-Юдо є одним з найбільших інтернет-ресурсів для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. На його сторінках ви знайдете багато цікавих різноспрямованих розробок для розвитку дітей. Тут ви знайдете все, що шукали, і навіть те, що не сподівалися знайти!

Подолання цифрового розриву між педагогами та учнями можливе лише за умови особистісного та професійного зростання педагогів та науковців одночасно і паралельно у професійній та інформаційно-комунікаційній сферах. В умовах суцільної інформатизації та глобалізації кожний індивідуум має широкі можливості для здійснення особистісного та професійного розвитку фахівця у будь-якій сфері, в тому числі й освітянин. Ресурси глобальної мережі сьогодні можуть задовольнити будь-який інформаційний запит.

Ресурси глобальної мережі взагалі невичерпні та різнопланові. Сьогодні вам було представлено, на мою думку, найцікавіші джерела, які будуть сприяти розвитку інформаційно-цифрової компетентності сучасного педагога.

Література

1. Гриценчук О.О. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя у галузі середньої освіти Нідерландів: підходи, моделі, досвід. – Інформаційні технології і засоби навчання, 2015, Том 49, №5. – [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/11143/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8F%205-2015.pdf>.
2. Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті : посібник / Биков В. Ю., Овчарук О. В., та інші.– К. : Педагогічна думка,2017. – 160с. ; С. 99.
3. Four in Balance Monitor 2012. Kennisnet, Zoetermeer, The Netherlands. p.25 [Electronic resource]. – 2012. – Mode of access: http://www.kennisnet.nl/fileadmin/contentelementen/kennisnet/1_deze_map_gebruik_en_voor_bestanden/Over_ons/About/pdf/Four-In-Balance-Monitor-2012.pdf.
4. Шишкіна М. П., Попель М. В. Хмарноорієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень // Інформаційні технології і засоби навчання, № 5, Том 37 [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/1490/1/Shyshkina-Popel.pdf>.